BLUE RIBBON TEA

Det är lätt att säga, att en sak är god -- en annan att bevisa det. Blue Ribbon Tea skall stå alla prov.

FÖRSÖK DET

Rekonstruktionen och immigranten

Av förf. GUSTAV HELLSTRÖM

Carnegie-institutet har tillsatt komitén för utredandet av problemet om immigrantens amerikaniserande. Denna komité behandlar främlingsfrågan trots all mångsidighet ur uteslutande en synvinkel. Och den är att amerikaniserandet av en immigrant är icke blott önskvärt, utan eo ipso ett absolut gott.

Frågan är överväldigande i dess otal av aspekter, och det kan naturligtvis här ej vara tal om annat än framställandet av ett par synpunkter, baserade på en ettårig erfarenhet av denna sida av amerikaniseringsproblemet.

Språkfrågan är av alla den lättaste att besvara. Det är en given sak att en immigrant som är förtrogen med det engelska språket har i och med detsamma mångdubblat sina utsikter att förverkliga det mål för vars skull han i nio fall av tio lämnade "det gamla landet": att förbättra sina ekonomiska möjligheter. Man behöver ej fara till Amerika för att inse den fundamentala sanningen av detta påstående. Men trots detta är det ett faktum att man först efter några månaders vistelse i Förenta Staterna får ögonen öppna för hur sant påståendet verkligen är och i hur många och oväntade avseenden det är sant. Var och en som haft tillfälle att flacka omkring en smula i Amerikas städer och på dess landsbygd lär sig snart att i en handvändning avgöra vare sig det kvarter han strövar omkring i eller den bondgård eller jordarbetarstuga han passerar förbi är befolkad av amerikaniserade eller icke amerikaniserade främlingar. I samma ögonblick har han också kommit underfund med att amerikaniserandet på denna punkt är ett absolut gott, även om man därför ej behöver vara så puritansk att man föredrager lukten av tvål och skosmörja framför doften av kvinnohår. **Med undantag för** negern och den åkerbrukande irländaren är denna del av amerikaniseringsproblemet lika mycket en språkfråga som en ekonomisk, eftersom språket trots allt är den bekvämaste och snabbaste formedlaren av idéer. Ryssland, Italien och Palestina — för att ta de tre största transatlantiska immigrantproducerande länderna — göra i Amerika ett oerhört starkt intryck på luktorganen, samtidigt som det ligger en lika stor sanning i påståendet att samma individer, sedan de en gång kommit så långt i amerikanisering att de begagna sig av amerikanska rakstugor, utgå därifrån likt starkt doftande rosenbuketter, under det att engelsmannen, skandinaven och, naturligtvis, amerikanen nöja sig med att ge en avlägsen aning om skogsviol.

Detsamma kan i stort sett sägas om bostadsfrågan. Den är i lika hög grad som den kroppsliga renligheten mindre en ekonomisk än en språkfråga. Det är i allmänhet inte tidens tand, som gör ett kvarter osanitärt, utan människorna som bebo det.

Amerikaniseringsproblemet antager emellertid sin oerhört mångsidiga aspekt i samma ögonblick vi komma det närmare in på livet, när vi — för att använda ett tilltalande uttryck — se det från själslig synvinkel. Är amerikaniserandet från denna utsikt punkt sett ett absolut gott?

Vad innebär det att vara amerikaniserad? Jag tvekar ej ett ögonblick att besvara frågan med orden: det innebär att vara frälst! Däri ligger amerikaniserandets hela hemlighet, dess fördelar och dess nackdelar. Den frälste är förlorad för världen, vilket i detta sammanhang är liktydigt med att han är förlorad för "det gamla landet"; men i ersättning har han vunnit medborgarskap i "ett nytt rike".

De otaliga aspekterna av den andliga sidan av amerikaniseringsproblemet kunna i någon mån förenklas genom fasthållandet av ett mycket viktigt faktum: de flesta immigranter stanna kvar, de skapa sig i Amerika ett nytt hem, hurudant detta nu än må vara. Av detta faktum torde det med logisk nödvändighet följa att det ligger i immigrantens eget intresse att fortast möjligt skaffa sig en känsla av trevnad i det nya hemmet, oberoende av det mått efter vilket hans illusioner realiseras.

Under fyra månader sistlidna sommar vistades jag på en plats som av olika anledningar så småningom vuxit ut till ett sommarcentrum för bildade immigranter: företrädesvis engelsmän, fransmän, tyskar, österrikare, skandinaver och belgier. Deras yrken täckte på det hela taget det vida arbetsfält som på engelska kallas "free professions": från universitetsprofessorer till fiolvirtuoser bland männen, från gobelängväverskor till operaballett-dansöser bland kvinnorna. Vad Kipling med den ironiska självbekännelsens suck kallat "the curse of the check-book" hade formått dem att åtminstone för långa tider framåt göra Amerika till sitt hem: deras årsinkomster här voro ojämförligt större än vad de kunde påräkna i Europa, även under normala förhållanden, och vad värre var: de hade vant sig vid att räkna med stora summor och kunde endast motvilligt tänka i mindre. Somliga av dem trivdes, somliga vantrivdes. Men det egendomliga var att gränsen mellan de glada och de ledsna ej följde nationalitetslinjen eller temperamentsgränsen, utan någonting helt annat: graden av deras amerikanisering. De som medvetet spjärnat mot även den långsamma assimilering som av nödvändighet följer med en långvarig vistelse i ett främmande land voro djupt beklagansvärda. Av alla européer är utan tvivel fransmannen den som har svårast att assimilira sig, därför att han som typ är utpräglad. Jag bortser hel och hållet från engelsmannen, som också är svårassimilerbar, men huvudsäkligen av den anledningen att han, varthälst han än kommer, ej minst där stämningen mot honom är kylig, så att säga på allmän begäran ombedes att än ytterligare accentuera sina rasegenskaper: enbart de inbringa honom i själva verket åtskilliga tusen om året i landets klingande mynt. Men med fransmannen är det annorlunda. I tanke och handlingssätt, i smak och temperament är han tillräckligt egen artad för att sticka av till en grad som antingen nödvändiggör en utjämning eller leder till en inre katastrof. Jag diskuterade ofta amerikaniseringsproblemet med en av de fransmän som "trivdes", och han gav mig till svar sitt livs historia från den dag han landstigit i Amerika med sin fiollåda. Han utskisserade den långa kampen han haft att utkämpa — den hade ej varit av ekonomisk art, eftersom han var född under två stjärnor, Venus och Merkurius — till dess han en dag i sin egenskap av cerebral fransman beslutat sig för att ej längre sträva mot amerikaniserande, utan underlätta det, eftersom han nu en gång bestämt sig för att stanna. Jag erinrar mig ännu hans exakta uttryck. Han använde visserligen ej ordet frälst, men han sade: "Et remarquez bien, c'état une vraie conversion!" Efter den hade livet varit en skridskobana!

Men vad hade han förlorat? Han ryckte på axlarna, som om han ville säga: Också när man vinner förlorar man något på ett byte.

Frågan innebär emellertid någonting mera än en neoskolastisk-psykologisk spetsfundighet, eftersom faktiskt taget i denna stund miljoner främlingars i Amerika lycka beror på den. Och om den rätt kunde besvaras eller åtminstone ställas i en något så när klar belysning genomgå till en betydande del därigenom avhjälpas.

Vi måste än en gång fasthålla vid det faktum att det övervägande flertalet av immigranterna stanna kvar. Men ej nog härmed: av dem som efter en längre eller kortare vistelse i Amerika resa tillbaka till "det gamla landet", vänder en ej ringa procent åter kosan dit. Det finns någonting i detta fenomen som talar till Amerikas fördel, och förklaringen därpå är ej avfärdad med ett lättvindligt hänvisande till högre arbetslöner, vilka till en ej ringa del uppvägas av högre levnadsomkostnader, eller av vanan vid en högre levnadsstandard. Det är ej häller tron på "frihet, jämlikhet och broderskap" som lockar: den återinvandrande immigranten har haft tillräckligt många tillfällen att pröva dem i verkligheten. Men det finns något visst, som gör amerikanskt liv olikt allt annat och som i sig innefattar ett för genomsnittsmänniskan odisputabelt gott, även om det ekonomiska resultatet är ringa. Det finns i amerikanskt liv, i amerikanskt tänkesätt någonting av en omvändelse, en munter frälsning, något som gör livet lättare, förenklar det, stärker det, samlar det och som jag för min del har svårt att tro, att man någonsin kan minnas med annat än saknad. Vari detta består är svårt att fånga i konkreta bilder. Kanske skulle det enklast kunna uttryckas så, att amerikanskt liv går uteslutande i dur. Amerikanen är ytterligt sentimental. Men hans sentimentalitet är optimistisk. Alla vidrigheter till trots får han på sista sidan flickan, han är kär i. Och vad som är ännu mera betydelsefullt: när han äntligen håller henne i sina armar, är hans åtrå till henne lika stark som den var på första sidan och hon själv lika liljeren som då de först möttes. Med andra ord: det finns i amerikanskt liv någonting, som heter oföränderliga värden. Det goda — av vad slag det nu än må vara — är icke blott gott: det är också eftersträvansvärt; det är värt ansträngningen, den yttersta ansträngning. Amerikanen är en oförbätterlig illusionsmänniska: men hans liv går ut på att göra illusionen till realitet. Han vägrar att låta sig desillusioneras. Han vägrar att erkänna som verklighet annat än det hans illusion skapar. Han saknar med andra ord totalt sinne för det tragiska, vare sig "ödestragiken" i grekisk bemärkelse, maktlösheten inför "makterna", eller den moderna människans känsla av tragik: attraktionen och repulsionen inom en visa vis en person eller en sak. Amerikanerna själva, ej så litet häpna och i grund och botten, ej så litet humoristiskt skamsna över sitt plötsliga europeiska rykte att vara idealister, begå i mitt tycke ett misstag, när de urskulda sig med att deras idealism är ytlig eller att den är billig — "den kostar oss så lite". Det är inte häri felet med deras idealism ligger. Under vapenstilleståndsfästligheterna den elvte november i New York förekommo otaliga i hast hopsnickrade standar, på vilka lästes orden: Vi ha ännu ej förlorat ett krig. Just häri ligger hemligheten med Amerika, amerikanens idealism och den amerikanska optimismens ständigt blå himmel. Man kan kalla det brist på tragik att aldrig ha förlorat ett krig och man kan beklaga förlusten av allt det som följer med frånvaron av ett tragiskt element i en nations eller enskild människas liv. Men man kan knappast kalla idealismen, som ligger bakom de vunna segrarna, ytlig eller billig. Amerika med sitt rastlösa handlingsliv i jätteformat, med sina snabba, skiftande, dramatiska människoevolutioner, har ej frambrakt ett enda drama, av den enkla anledningen att sinnet för tragik saknas.

Det är i denna totala frånvaro av tragik amerikanen djupast skiljer sig från européen, "som förlorat många krig". Och det är också det sätt på vilket immigranten betraktar denna optimismens ständigt blå himmel som blir avgörande för måttet av hans trevnad eller vantrevnad i "det nya landet". Så länge han i den med- eller omedvetet endast ser en ytlig teaterdekoration, uppsatt endast för att dölja det grova maskineriet, smutsen och den gemena lägheten bakom kulisserna, så länge kommer hans vistelse i Amerika, hur lång- eller kortvarig den än är, att innebära ett lidande, en slitning. Men i samma ögonblick immigranten gjort klart för sig att denna självsäkra optimism är ett naturligt och logiskt resultat av en massa historiska och ännu verksamma fakta, bland vilka den relativa frånvaron av konkurrens är en av de viktigaste, då ser han amerikaniseringsproblemet från en rätt synvinkel och betraktar amerikaniserandet som ett absolut gott, som en verksam stimulus, ett mäktigt stöd för realiserandet av det mål, för vilket han kom: förbättrandet av sina levnadsvillkor. I samma ögonblick är han också på god väg att bli frälst, att bli amerikaniserad.

Som främling har man svårt att leva lycklig i Amerika, så som man kan det i nära nog vilket som hälst land i Europa, där i själva verket främlingsskapet ger en särskild angenäm krydda åt livet. I Amerika kan man endast leva lycklig i den mån man är amerikaniserad, oberoende av det ekonomiska resultatet av vistelsen. Varje åtgärd som fördröjer denna process, vare sig den kommer från landsmän i Amerika eller i "det gamla landet", innebär, såvitt jag under en ettårig vistelse i Förenta Staterna kunnat iakttaga, ett förlängande av ett lidande.

Jag vet mer än väl att denna uppfattning av många anses som en svart heresi och kanske också som någonting ännu fulare: ett åsidosättande eller underkännande av "det gamla landets" värde. Detta är emellertid långt ifrån fallet. Vad jag anser är däremot att först sedan amerikaniseringsprocessen är undanstökad kan kulturarvet från "det gamla landet" bli ett medel till ett rikare liv för immigranten i stället för en källa till slitningar.

ETT UNDERVERK

Ur "Fragment och miniatyrer"

Av BENGT LIDFORSS

Bland infödingarna på Samoaöarna härskar det egendomliga och, om man så vill, vedskepliga föreställningssätet, att alla barn födas på en bestämd tid på dygnet, nämligen vid den timma då den djupaste ebben uppnåtts och floden åter börjar stiga. Saken låter ju mystisk, men man får på Samoaöarna uppleva andra fenomen, som äro fullt ut lika svårförklarliga som den ponerade punktligheten i storkbesöken. Det finns t. ex. på dessa öar en stor lantkrabba, sam lever i skogarna, men en bestämd dag på året i stora skaror drar till havet, där den lägger sina ägg för att sedermera genast återvända till skogslivet; och det egendomligaste är, att denna dag på förhand kan beräknas av infödingarna med nära nog lika stor säkerhet, som astronomerna förutsäga en månförmörkelse.

Det märkligaste exemplet på en organism, vars livshistoria bestämmes av kosmiska inflytanden, utgör dock säkerligen den s. k. palolomasken, som på sista åren ådragit sig stor uppmärksamhet från naturforskarnas sida. På många av Söderhavsöarna, t. ex. Samoa-, Fidschi-, Tonga- och Gilbertöarna, uppträda på tider, som infödingarna mycket väl känna till, oerhörda mängder av havsmaskar, som samlas av infödingarna och förtäras som en stor delikatess. Denna mask, som av infödingarna kallas palolo, spelar för dessa obor ungefär samma roll som sillen för Sveriges västkustbor: när palolon kommer, drar hela befolkningen till havs för att insamla den omtyckta delikatessen, som förtäres rå eller stekt och som i kulinariskt hänseende skildras som ett mellanting mellan ostron och kaviar.

De sista årens forskningar ha visat att palolon bor inuti korallrevens håligheter, där den sitter fast med huvudet längst in och bakre kroppsdelen vettande utåt. Denna bakre del avsätter särskilt formade kroppsringar eller segment, som innehålla könsprodukterna (ägg och sperma), och när dessa mognat, avlossnar denna del av kroppen, lämnar korallblocken och svärmar som självständig organism, som palolo, upp till havsytan. Kroppsringarna lossna så från varandra, ägg och sperma blandas med varandra och befruktning inträder, givande upphov till nya djur, som i sin ordning uppsöka korallrevens djupa skrymslen. Palolon, som fångas och förtäres, är alltså endast maskens med könsprodukter fyllda bakre del, vilken som självständig organism, men utan huvud och extremiteter simmar upp till vattenbrynet. Hela vattenytan vimlar då av dessa fritt kringsimmande könsorgan, som nå en längd av från 6 ända till 40 centimeter.

Det egendomligaste i hela företeelsen är dock måhända det förhållandet, att palolon alltid svärmar på en bestämd tid, som noga kan beräknas av infödingarna, icke blott på dagen utan till och med på timmen. Svärmandet äger nämligen rum i november och börjar precis kl. 4 på morgonen, och dagen för dess inställelse är alltid **första dagen i fjärde månkvarteret** eller dagen omedelbart före denna. Det existerar alltså ett bestämt samband mellan månskistena och palolons könsmognad, men de närmare omständigheterna härvidlag äro fullkomligt höljda i dunkel. Svärmandet börjar, såsom redan nämts, precis kl. 4 på morgonen, men dags- eller månljuset spelar härvidlag ingen roll, ty vare sig natten är absolut kolsvart — genom rägnskyar — eller det rådet månljus eller gryningsdager, inträder svärmandet med samma punktlighet. Än mer: även växlingen av ebb och flod, vilken ju förorsakas av månen, spelar ingen roll vid palolons plötsliga uppsstigande till havsytan. Några tyska forskare, som på ort och ställe studerade den egendomliga maskens livshistoria, upphämtade nämligen från havsbottnen en del korallblock, som de förmodade innehålla palolo, och som de förvarade i en med havsvatten fylld balja; det visade sig då, att det ur korallblockens inre svärmade ut palolor precis på samma tid och timme, som svärmandet ägde rum i havet. Detta gör förhållandet om möjligt ännu gåtfullare, och vi måste erkänna, att hela företeelsen för närvarande är ett olöst mysterium.

Egendomligt nog finnes det på ett annat ställe i världshavet, långt avlägset från Samoaöarna, en organism, som på ett överraskande sätt erinrar om den samoanska palolon. I havet kring Floridas södra udde lever en havsmask, vilken liksom palolon i större mängder plötsligt svärmar upp till vattenbrynet, där könsfortplantningen äger rum. Även här går svärmandet av stapeln på morgonen före soluppgången, och, vad som är det egendomligaste av allt, på en dag, som tämligen noga sammanfaller med första dagen i tredje månkvarteret. Den månad, i vilken den atlantiska palolon svärmar på norra halvklotet (juli), motsvarar fullkomligt den samoanska palolons svärmtid, enär solen vid båda dessa tidpunkter uppnår det minsta avståndet från zenit. Även vid Florida består palolon av maskens med könsprodukter fyllda bakre ända, som avlossnar och i form av en fritt rörlig självständig organism simmar omkring i vattenbrynet.

Gäller det emellertid att förklara det egendomliga samband, som existerar mellan månen och palolons svärmningstid, så måste vi erkänna att vetenskapen på denna punkt tills vidare står svarslös, **tills vidare** — ty ingen förnuftig människa kan betvivla, att de krafter, som här äro verksamma, ligga inom räckvidden för vår forskning och att det en gång skall lyckas vetenskapen klargöra dem.

Men antag att denna mystiska palolo ej endast ägt ett vetenskapligt-biologiskt intresse, antag att palolospörsmålet också på någon punkt hade berört filosofin eller religionen! Helt visst hade vi då fått uppleva, att herrar teologer och deras själsfränder med hänförelse pekat på palologroblemet som ett nytt och talande vittnesbörd på den moderna naturforskningens bankrutt, och även palolomasken skulle då fått tjänstgöra som bevis för att världen styres av en allvis, allsmäktig och allgod gud.

Försök magnesia för magsjukdom

Det neutraliserar magacid, förebygger födojäsning, sur, gasfylld mage och acidindigestion.

Om ni lider av indigestion, har ni sannolikt redan försökt pepsin, bismuth, soda, tråkol, drogor och varjehanda matsmältningsmedel, och ni vet, att dessa saker icke skola bota eder i många fall giva de ens icke lindring.

Men innan ni giver upp hopp och beslutat att ni är en kronisk dyspeptic, försök just effekten av en smula bisurated magnesia — icke det vanliga kommerciella karbonatet, citrate, oxide of milk, men det rena bisurated magnesia, som ni kan erhålla från nästan alla apotek i pulver eller tablettform.

Tag en tesked av pulver eller två pressade tabletter med litet vatten efter eder nästa mål och se vilken skillnad det gör. Det skall genasti neutralisera den farlige aciden i magen som nu kommer eder föda at jäsa och surna, görande gas, luft, flatulence, halsbränna och den tunga känslan, som synes följa nästan allt som ni äter.

Ni skall finna att ni kan äta nästan vad utan fara och ogehag. Och bisurated magnesia efter en måltid, och kan njuta maten som helst, om ni tagit litet bisurated magnesia kan icke heller skada magen.

Öppet brev till Ellen Key

Kära Ellen Key!

Författarinnan Ellen Key, som vid Östgöta nations senaste landskap valdes till nationens hedersledamot, har nu avböjt denna hedersbevisning. I hennes motivering för avböjandet heter det bl. a.: "Eder kallelse är min första svenska hedersbetygelse. Men jag vill dö ohedrad, som jag levat — trots eder godhet".

Så lyder notisen i pressen om ditt avböjande av hedersledamotskapet i Östgöta nation vid Uppsala universitet.

I min i juias utkomna bok om sällskapslivet i Stockholm på 1880- och 1890-talet yttrar jag om dig: "Ej minst lärde vi oss beundra hennes rakryggade personlighet under de tunga dagar då hon — denna hennes samtid till evärdig skam — utsattes för giftigt förtal och på heder och ära gående förolämpningar av en art och i ett omfång som väl knappast förr varit sedda i vårt land, åtminstone ej gentemot en kvinna. När man tänker tillbaka på dessa tider känner man det som om åratals senare erkännande, tacksamhet och hyllning inte skulle kunna utplåna den skulden". — Du visade mig också en gång under den tiden några prov på vilka bestialiskt råa former den s. k. sedliga förföljelsen emot dig då iklädde sig. Vare det därför långt ifrån mig att icke förstå att du alltjämt måste känna harm och bitterhet när du tänker på de tiderna.

Men därefter? Hur hedrad har du inte blivit, Ellen! I täta skaror — i jämförelse med vilka de som en gång smädade dig bli till en obetydlig och delvis föraktlig liten klick — ha bäde ute i världen och i ditt eget land allt fler och fler betygat dig sin beundran och tacksamhet, sin tillgivenhet och vördnad, och detta på ett så oförtydbart sätt att all din skepticism säkert icke lyckats att komma dig att betvivla hyllningens uppriktighet. Nog vet du att du är en av de få svenskar vars stämmas ärliga klang det lystras till ute i världen och att din namnkunnighet ställts i jämförelse med t. ex. Heliga Birgittas. Och du vet även att de svenska kulturkretsarna i överväldigande majoritet i stor tacksamhet erkänna den betydande, väsentliga insats du gjort och alltjämt gör i din samtids andliga liv. Knappast förr har väl en kvinna vid din ålder även med sådan pondus kunnat slå sin hand i bordet och lyckats skapa tystnad och respekt för sitt ord. Dagligen erhåller du bevis på den heder som göres ditt namn och din gärning.

Nog förstår jag att du i uttrycken "min första svenska hedersbetygelse" och "dö ohedrad" underförstår ordet officiell. Men vilka sådana hedersbetygelser finnas egentligen för kvinnor av din art — ordensväsendets grannlåt är ju männen förbehållen?

Jag kan ej värja mig för det intryck att du med ditt avslag och den del av motiveringen som offentliggjorts orättvist sårat de unga, vilka i sitt hjärtas välmening gåvo dig den största hedersbetygelse som stod till deras förfogande. Har jag rätt i min formodan att ditt beslut delvis betingats av bitterhet över gammal vanheder, så synes det mig att straffet drabbar en helt oskyldig part: den unga generation vilken på bästa sätt som stod dem till buds ville betyga dig sin uppskattning av din storslagna personlighet. En gottgörelse kommer ju ofta från ett annat håll än det skyldiga.

Innebära dina ord inte också en orättvis anklagelse mot ditt land och ditt folk, mot alla de tusenden som vörda och älska dig och som förstå att din samtid skulle varit andligen torftigare, om du och ditt verk inte funnits, om din omutligt ärliga, aldrig med orättfärdigheten kompromissande stämma varit stum, och som känt sig förvissade om att du märkte den heder de i tankar, ord och gärningar velat omge dig med.

Vad så slutligen det beträffar att gå ohedrad i din grav, så skall det, kära Ellen, när den dagen en gång kommer — Gud give den måtte dröja ännu ett par decennier — visa sig — ack, att det vore lika lätt att profetera om mycket annat i denna vår vrånga värld — visa sig att i mannaminne ingen svensk man eller kvinna blivit så hedrad som du.

Tag nu ej illa upp min lilla oförgripliga mening att sönerna av det fagra Östergyllen, ditt hem till döden, gärna kunnat få ge dig den hedersbevisning de tillämnat dig — en hyllning från ungdom och framtiden.

Din
Gurli Linder.

MORMOR OCH PAPEGOJAN

Lillan berättar för mormor, som är betydligt lomhörd:

— Ja, pappa försökte allt möjligt med vår stackars papegoja. De ha haft henne ute på veterinärinrättningen, och djurläkaren har också ett par gånger givit in henne någonting, men ingenting hjälpte.

Mormor: — Åh, så ledsamt!

Lillan: — Och urmakaren, som bor mitt emot i farstun, gav henne också nånting, men då gick det alldeles på tok..... ja..... och (med lägre röst) så blev det slut, och nu ha vi lätit stoppa upp henne.

Mormor (deltagande): — Hjälpte inte det häller?

Edra ögon

Ett hälsosamt, rensande, uppfriskande och helande Lotion-Murine för rodnad, ömhet, granulation, klåda ögon och ögonlock. 2 droppar efter biografbesök, automobilresor och golf skola vinna edert förtroende. Fråga eder apotekare efter Murine, då edra ögon kräva vård. M-13.

Murine Eye Remedy Co., Chicago

VITKLÖVER

Av L. E. KIRK,

Instruktör i "Field Husbandry", Saskatchewans universitet.

Vitklöver har länge varit känd för östra Canadas farmare och delar av Förenta Staterna som ett obehagligt ogräs, men icke förrän till helt nyligen har den ansetts vara en foderplanta av ekonomisk vikt. Som vitklöver blivit bättre förstådd och dess många utmärkta egenskaper bättre uppskattats, har dess användning både som hö och bete för alla slags kreatur hastigt ökats.

Dess rykte som ett ogräs beror otvivelaktigt på dess agressivitet på vida platser, dess stora fröproduktion och stjälkens fiberaktiga och osmakliga karaktär, då den närmar sig mognad. Dessutom besitter plantan en bitter smak, som giver fodret en smak, som icke genast smakar djuren. Detta blir tydligare, då blommorna börja visa sig. Djuren bli dock snart vana vid smaken, om man lägger sig vinn om att få dem startade på det nya fodret. Det är utom allt tvivel att vitklöver smakar alla slag av djur både som bete och hö, om det slås vid rätta tiden. Det har även visat sig vara en utmärkt "soiling crop" och i flere fall har den med framgång blivit "ensiled".

Som en foderväxt för Saskatchewan har vitklöver flere kvalifikationer, som man bör lägga märke till.

För det första är den en legym, och ehuru den icke är en verklig klöver, besitter den samma fördel som rödklöver och alfalfa, då det gäller att erhålla nitrogen från luften. Detta sätter den i stånd att växa på dålig jord och samtidigt bidraga mycket till dess nitrogen och organiska innehåll. Därigenom har det fått världsvitt rykte som en förnyare och uppbyggare av utsugen jord.

På dess legyma karaktär beror även den höga procent av smältbara näringsämnen, som vitklöver har befunnits innehålla, som gör den lika god som rödklöver och alfalfa som foder.

Vitklöver är en tvåårig planta, som är en annan tydlig fördel under halvtorra förhållanden, som påträffas på Saskatchewans prärier. Som tvåårig är den lämplig för rotationer och hindrar icke såsom en flerårig växt planerna för uppläggandet av fuktighet i landet. Som den aldrig överlever den andra vintern, är det mycket liten möjlighet att den blir ett ogräs, speciellt på land, som plöjes en gång om året. Den är emellertid säker att kvarleva på vida platser, där den växer i större massor.

Vitklöverns stora, köttiga rötter multna mycket fort och fullständigt, vilket gör plöjningen mycket lättare än plöjning av alfalfa. Rötternas förvittrade tillstånd assimilerar dem mycket lätt med jorden, och underjorden göres porös, vilket möjliggör bättre luftning och drainage.

Vitklöver synes vara en relativt härdig legym i Saskatchewan. Den har nu under sju år odlats på College of Agriculture Plots. Under denna tid har det varit litet vinterdödande tills sista säsongen (1917—18), då en del led betydligt. Förra vintern, som var den hårdaste för klöver och alfalfa, som vi någonsin upplevat, led den icke det minsta.

Det uppgives även, att vitklöver motstår alkali mer än någon annan av våra foderplantor. Medan detta troligen är sant, ha vi icke ännu varit i stånd att verefiera det, men det finnes otvivelaktigt en resonabel gräns för den grad av alkali kan utstå.

Slag av vitklöver

Det finnes två ledande slag av vitklöver: det vitblommiga slaget (Melilotus alba) och de vitblommiga slagen (Melilotus officinalis).

Den vanliga vitklövern är en hög, tvåårig planta, som hör till samma familj som alfalfa, rödklöver och åkerärter. Den första säsongens växt är bladrik med relativt fina stjälkar och när vanligen en höjd av tolv till tjugufyra tum. Den andra säsongens växt börjar från kronknopparna, som bildades föregående höst just under jordytan. Denna växt är något mera stamrik och mindre bladrik än den första säsongens och växer den fyra till åtta fot, producerar talrika vita blommor på långa lösa klasar och dör eventuellt vid frönas mognad. Som plantan mognar, falla bladen bort och stjälkarna bli fort hårda och träaktiga.

Den vita sorten odlas mycket mera i Amerika än den gula, huvudsakligen emedan den producerar mera foder per acre. På många platser har emellertid den senare befunnits producera nära nog lika mycket. De skilja sig huvudsakligen i färg på blommorna, sätt att växa och tid för mognad; de gula slagen äro icke så höga, med finare stjälk, mera buskig till utseendet och mognar omkring två veckor tidigare. I alla andra avseenden äro de vita och gula slagen i huvudsak lika.

Experimentalarbete i Saskatoon.

F. n. finnas tio olika slag och över 200 plantor under observation vid College of Agriculture. Dessa skilja sig mycket i avkastning, foderkvalitet, mognad och hårdhet, liksom i mindre avseenden. Man håller även på att experimentera, vilken praktik är bäst att följa vid odlandet under Saskatchewanvillkor. Avkastningen av "cured" foder för både de vita och gula slagen har varierat över en halv ton mer än någon tvåårig växt under samma villkor.

Odling av vitklöver

I likhet med de flesta andra växter skall vitklöver vara bäst, om den sås på trädeland. På grund av dess tvåårige natur är förberedelsen alltför kostbar. Tillfredsställande stånd kunna erhållas från sådd på väl arbetad höst- och vårplöjning, som är fri från gräs. Ytan bör vara fast och sådden bör göras vid regnig väderlek, vanligen i juni månad.

Med avseende på valet av varieteter kan det sägas, att medan gul vitklöver är finare i kvalitet och tidigare i mogning, synes den vita på det hela vara mera härdig. F. n. äro de flesta fröna på marknaden av det senare slaget. Frön som föras i handeln lämna emellertid mycket att önska och skola säkerligen i nära framtiden ersättas av mycket mera önskvärda och lokalt utvecklade slag.

Fröna kunna sås med vanlig drill, om litet knäckt säd och annat material tillägges. Så tio pund per acre icke mer än två tum djupt. Om det sås i rader 24 till 36 tum från varandra, 3 till 6 pund per acre är tillräckligt. Ympning, som i allmänhet är tillrådlig, är icke nödvändig.

Genom att så vitklöver med en "nurse crop", ökas i allmänhet skördens nettovärde, om icke vinterdödning förekommer. Under vissa vintrar föreligger fara i detta avseende. Det är att hoppas att med införandet av hårdare slag, användandet av en "nurse crop" blir mera allmän. Om denna metod kan göras till en säker praktik att följa, är det tydligt att vitklöver skall få ett mycket större fält än den annars skulle få.

Skörden kan tåla en del bete första säsongen och i lämpliga säsonger skäras för hö, men som regel skall det befinnas mera fördelaktigt att låta höstväxten stå, så att den kan hålla ett tjockare snötäcke. Detta giver vinterskydd och ett extra förråd av fuktighet för nästa år.

Två skördar erhållas vanligen den andra säsongen. Det är viktigt 1) att den skäres tidigt, d. v. s. så snart de första blommorna visa sig, om man skall kunna få en god kvalitet hö, 2) att den första skärningen blir hög nog att bevara knopparna på den lägre delen av stjälken, som skall göra den andra växten. Omkring sex till tio tum skall befinnas vara bäst.

Vitklöver kräver att bli väl "cured" på fältet, innan den lägges i stack eller lada.

Det viktigaste vid betande på skörden är att hålla växten väl bedäten. Detta betyder att börja gräsningen tidigt och hålla betet väl "stocked". Om skörden användes endast för bete, är det ibland rådligt att klippa de höga stjälkarna för att förebygga att de froas och uppmuntra utvecklingen av friska, gröna skott. Medan kreaturen beta på vitklöver, kräva de hö eller halm. Man bör alltid ha dylikt redo för kreaturen.

Av någon okänd orsak förorsakar vitklövern relativt mycket mindre förlust bland kreaturen och fåren från uppblåsthet än de flesta andra gräs, såsom alfalfa. Svin trivas bra på vitklöver. För detta ändamål användes den som en två-säsongs skörd, men det är ett misstag att "overstock" den första säsongen. För svinbete är det bäst att så vitklöver i rader.

Då man önskar en utsädesskörd, får det icke skäras för hö tidigt på säsongen. Om växten icke har varit utomordentligt rank, kan skörden hanteras med vanlig sädesbindare och separator. Om man troskar nära nog för att skala 90 till 95 procent av sådden, blir fröskalet mer eller mindre rivet i processen med resultat att groningsprocenten skall storligen ökas. Avkastning av fem och sex bushels per acre erhålles vanligen.

Avslutning

Vitklöver är en växt, som icke våra farmare känna så väl till, men en, som besitter kvalifikationer, som göra den väl värd att allvarligt försöka. Som foder skall den förmodligen finna sin största nyttighet för närvarande som en betesväxt. Den kan även göras till gott hö, ehuru den är ganska svår att behandla, speciellt i dåligt väder. Dess trolige nyttighet i västra Canada ligger emellertid lika mycket i dess värde som en jordförbättrare som i att den är en foderväxt. Till vilken utsträckning den skall användas som foderväxt skall otvivelaktigt bero på dess förmåga att fylla efterfrågan om en legymskörd, som kan lämpas för vårt farmningssystem utan att öka produktionen.

Endast genom att försöka vitklöver i stor mängd och på praktiskt sätt under olika förhållanden skall man kunna finna dess värde för landet och avgöra de platser och omständigheter, där det skall bli till största fördel.

SCANDINAVIAN AMERICAN LINE till **Skandinavien**

Avgång från New York:

Hellig Olav..26 Juni	Frederik VIII 21 Aug
Frederik VIII.8 Juli	United States 4 Sept.
United States 22 Juli	Oscar II....16 Sept.
Oscar II.... 2 Aug.	Hellig Olav.23 Sept.
Hellig Olav. 9 Aug.	Frederik VIII 4 Sept.

Vi utställa fortfarande biljetter från SVERIGE

Oöverträffade bekvämligheter i alla klasser. Utmärkt skandinavisk kost. För alla upplysningar om priser, passföreskrifter o. s. v. hänvändor man sig till närmaste lokalagent eller till

Scandinavian American Line, 236 Nicollet Ave., Minneapolis, Minn.

eller P. M. DAHL, Steamship Agency, 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

EFTERFRÅGAS

Bröderna Olof, Lars, Albin och Gust Anderson efterfrågas av deras broder Otto A. Norman från Laxsjö, Jämtland, som nyligen återvänt från fronten, dit han gick med 223:dje bataljonen. Olof och Lars Anderson hördes senast av på hösten 1915 i British Columbia och Albin och Gust Anderson vid samma tid i Washington. Bröderna Anderson eller någon, som känner till dem, torde ha godheten meddela sig med Otto A. Norman, Skandia Hotel, Winnipeg.

JACKSON BROS.

Juvelerar- och Guldsmedsaffär.

Speciellt uppmärksammas postorders.

UR- och JUVELREPARATIONER.

9962 Jasper Ave., East

Tel. 1747, Edmonton, Alta.

AUGUST KARLSON

f. d. av 370 Logan Avenue ombedes sätta sig i skriftlig förbindelse med Ernfrid Erikseon under adress Malm, Norway.